

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน มีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้

การศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน

3.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 15 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คนและ ครู จำนวน 792 คน รวมทั้งสิ้น 832 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 15 โรงเรียน โดยจำแนกประชากรตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด คือ 1)โรงเรียนขนาดเล็ก 2)โรงเรียนขนาดกลาง 3)โรงเรียนขนาดใหญ่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของเฮนเดล (Darwin Hendel, 1977, อ้างถึงใน เกียรติสุดา ศรีสุข 2556 : 78 - 79) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่จะศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 263 คน มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของเฮนเดล (Darwin Hendel, 1977, อ้างถึงใน เกียรติสุดา ศรีสุข 2556 : 78 - 79) ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนผู้ให้ข้อมูล 263 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คนและ ครู จำนวน 250 คน

2. คำนวณสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน โดยวิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ที่	ขนาด โรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ผู้บริหาร (คน)		ครู (คน)	
			ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1.	เล็ก	4	7	2	94	30
2.	กลาง	8	19	6	297	94
3.	ใหญ่	3	14	5	401	126
	รวม	15	40	13	792	250

3. สุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนในแต่ละขนาดโรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน เกี่ยวกับการจัดการความรู้ในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาและผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open End)

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน ซึ่งครอบคลุมขอบเขตการวิจัย 7 ขั้นตอนคือ 1. การบ่งชี้ความรู้ 2. การสร้างและแสวงหาความรู้ 3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ 4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5. การเข้าถึงความรู้ 6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7. การเรียนรู้
3. สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องตามโครงสร้าง เนื้อหาและหลักภาษา นำข้อเสนอแนะและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Index of Items - Objective Congruence) มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่า ประเด็นคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ประเด็นคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ประเด็นคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence)

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 50 ข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Index of Items Objective Congruence) โดยรวมแล้วทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 0.67 – 1.00 จึงสามารถใช้เป็นข้อคำถามในการศึกษาครั้งนี้ได้ทุกข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (Cronbachs' alpha coefficient) ซึ่งมีเกณฑ์แปลผลค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ระหว่าง 0.00 – 1.00 (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2556) ดังนี้

- 0.00 – 0.20 ความเชื่อมั่นต่ำมาก/ไม่มีเลย
- 0.21 – 0.40 ความเชื่อมั่นต่ำ
- 0.41 – 0.70 ความเชื่อมั่นปานกลาง
- 0.71 – 1.00 ความเชื่อมั่นสูง

ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ พบว่า อยู่ในระดับความเชื่อมั่นสูง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

6. นำแบบสอบถามที่วิเคราะห์การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถาม และหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน แจ้งกำหนดนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดส่งแบบสอบถาม
3. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยตรวจสอบความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน มีลักษณะเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเรียงลำดับระดับการปฏิบัติ/กิจกรรมจากมากไปหาน้อย โดยมีเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 หน้า 9)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงอยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ/เป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 ขนาด ใช้สถิติในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของ Scheffe'

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 35 จังหวัดลำพูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่และเรียงลำดับประกอบการบรรยาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved